

AnmeldDet årsrapport 2023

Juni 2024

Udarbejdet af
AnmeldDet | Andreas Windfeld

Indholdsfortegnelse

Indledning	1
Rapportens opbygning	1
Hvad er AnmeldDet?	2
Sådan bliver ulovligt materiale defineret i dansk straffelov	2
Hvordan foregår arbejdet?	2
International standard	3
Internationalt samarbejde.....	4
Data fra AnmeldDet 2023	5
Sådan kommer anmeldelserne ind	5
Her kommer materialet fra	6
Kønsfordeling	6
Aldersfordeling	6
ICAP – ny trend med gamification af overgrebsmateriale	7
Ikke ulovligt materiale.....	9
CSEM	11
Computergenereret <i>materiale</i>	12
Poseringsbilleder	13
Billeder sat i en seksualiserende kontekst	14

Indledning

Red Barnets tjeneste AnmeldDet har i over 20 år arbejdet for at fjerne ulovligt seksualiseret materiale med børn fra internettet. Det betyder også, at der bliver indsamlet store mængder af data og viden om nye tendenser og trusler mod børn og deres beskyttelse online.

Den viden er vigtig for Red Barnets politiske arbejde med at styrke lovgivningen på flere områder. Som senest i lovudspillet "Forslag til skærpet lovgivning om seksuelt krænkende materiale med børn."¹

Med en rivende teknologisk udvikling, blandt andet i forhold til AI, er det vigtigere end nogensinde, at det arbejde fortsætter på alle niveauer.

I denne årsrapport får du indblik i den viden, AnmeldDet indsamlede i løbet af 2023.

Rapportens opbygning

AnmeldDets årsrapport viser data, trends og tendenser, som er blevet indsamlet, observeret, analyseret og bearbejdet i 2023. Den giver også indblik i, hvordan Red Barnet arbejder fokuseret med at beskytte børn mod deling af overgrebsmateriale online og bidrager med viden og ekspertise, når der bliver truffet overordnede beslutninger, der påvirker børn og beskyttelsen af dem. Det gælder for eksempel lovgivning om grooming og hjælp til unge med seksuelle tanker om børn.

Data fra AnmeldDet har spillet en afgørende rolle i Red Barnets bekæmpelse af seksuelle overgreb på børn. For eksempel har data om CSEM (child sexual exploitation material) dannet grundlag for Red Barnets forslag til skærpet lovgivning om seksuelt krænkende materiale med børn. På samme måde har AnmeldDet bidraget med specifikke data og viden til et større Europæisk samarbejde mellem andre Save the Children organisationer med særligt fokus på den Europæiske Digital Services Act (DSA)².

Den første del af årsrapporten beskriver kort, hvordan AnmeldDet fungerer. Herefter er der en beskrivelse og analyse af de anmeldte links og anmeldt materiale. Til slut bliver de vigtigste tendenser fra datamaterialet fremhævet sammen med nogle af de områder, der har været særlig fokus på.

¹ https://redbarnet.dk/wp-content/uploads/2024/02/Notat_Forslag-til-skaerpet-lovgivning-om-seksuelt-krænkende-materiale-med-boern.pdf

² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/digital-services-act_en

Hvad er AnmeldDet?

Red Barnet åbnede i 2001 internet-hotlinen AnmeldDet, som er den eneste danske internet-hotline, hvor borgere anonymt kan anmelde links til websider med seksuelt overgrebsmateriale med børn. AnmeldDet modtager både materiale, som bliver betegnet *CSAM* (child sexual abuse material) og *CSEM* (child sexual exploitation material). *CSAM* er billeder eller videoer, der viser et barn i seksuel aktivitet eller med fokus på barnets kønsdele. *CSEM* bliver brugt bredt til at beskrive materiale, der indeholder al anden seksuel aktivitet med børn, og som ikke falder inden for straffelovens rammer.

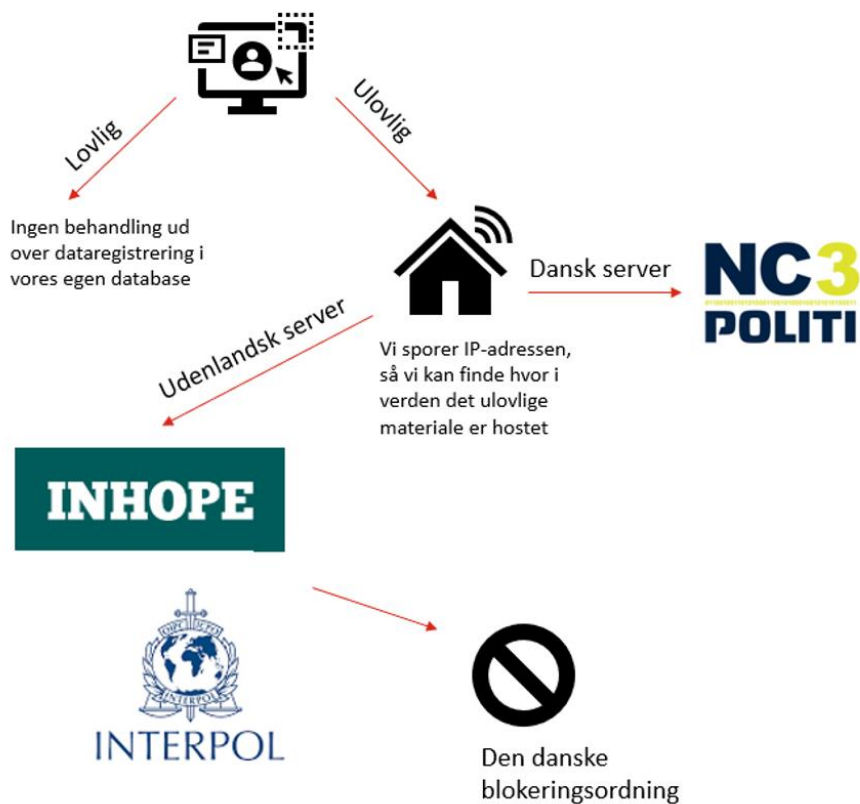
AnmeldDet modtager en del materiale, som anmelderen mistænker som ulovligt, men som i analysen ikke bliver vurderet ulovligt i forhold til dansk straffelov. Det bliver klassificeret separat uden yderligere opfølgning. Det materiale, der er ulovligt, bliver analyseret for at sikre, at det bliver videregivet til de rette myndigheder til videre efterforskning, DNS-blokering (en blokering der gør, at man ikke kan gå ind på websiden) og fjernelse af materialet fra internettet. AnmeldDets primære formål er at beskytte børn og unge mod seksuel vold og overgreb gennem forskellige initiativer og et vidt-rækkende internationalt samarbejde. For at kunne varetage den opgave har alle medarbejderne, udover et internt oplæringsforløb, fået uddannelse igennem INTERPOL og den internationale samarbejdspartner INHOPE.

Sådan bliver ulovligt materiale defineret i dansk straffelov

- 235, stk. 1. Den, som udbreder seksuelt materiale, herunder fotografier eller film, andre visuelle gengivelser eller lignende, af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år, eller undersærligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 år. Som særligt skærpende omstændigheder anses navnlig tilfælde, hvor barnets liv udsættes for fare, hvor der anvendes grov vold, hvor der forvoldes barnet alvorlig skade, eller hvor der er tale om udbredelse af mere systematisk eller organiseret karakter.
- 235, stk. 2. Den, som besidder eller mod vederlag eller gennem internettet eller et lignende system til spredning af information gør sig bekendt med seksuelt materiale, herunder fotografier eller film, andre visuelle gengivelser eller lignende, af personer under 18 år, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.”

Hvordan foregår arbejdet?

Når AnmeldDet får en anmeldelse om seksuelt overgrebsmateriale, kan det for eksempel være et link til en webside eller en fildelingsmappe med seksuelt overgrebsmateriale med børn. Først vurderer analysemedarbejderne, om materialet er ulovligt, og hvis det er det, bekræftes lokationen af den server, materialet ligger på. Herefter bliver overgrebsmaterialet givet videre til rette myndigheder eller internationale samarbejdspartnere. Se hvordan herunder:

Figur 1: Anmeld Proces

International standard

Når medarbejderne i AnmeldDet analyserer anmeldelser, sker det ud fra en særlig guideline, der er udviklet af INTERPOL¹. Det er samme guideline, alle internationale hotlines følger for at sikre en fælles international standard i analysearbejdet. Al ulovligt materiale bliver løbende videresendt til Rigspolitiets Cybercrime Center (NC3), som er ansvarlig for, at alle ulovlige links bliver tilføjet den danske blokeringsliste. Blokeringslisten er en såkaldt DNS-blokeringsliste, der begrænser tilgængelighed til websider med ulovligt overgrebsmateriale. Listen bliver vedligeholdt og opdateret løbende i et samarbejde mellem Red Barnet, Rigspolitiet og danske internetudbydere. NC3 er også ansvarlig for efterforskning af materiale, hvor der kan identificeres danske børn, materiale der kan spores til danske servere og opfølgning på alt materiale, der er relateret til Danmark.

Ulovligt materiale med børn, som ikke er gået i puberteten endnu, bliver sendt til det land, hvor materialet er hostet. For at sikre konsistens på tværs af de forskellige lande, bliver der arbejdet ud fra en international standard, nemlig INTERPOLs baselinebegreb. For at materiale er 'baseline,' skal det indeholde et ægte barn, der bliver vurderet til at være under 13 år. Materialet skal have fokus på barnets kønsdele. Barnet kan også optræde eller være vidne til seksuel aktivitet. Opfylder materialet

baseline-kriterierne er det herefter INTERPOL, der er ansvarlig for den videre efterforskning. Med hjælp fra AnmeldDet og andre hotlines, identificerer INTERPOL i gennemsnittet 15 børn om dagen³.

Internationalt samarbejde

Et stærkt nationalt og internationalt samarbejde er altafgørende for at lykkes med at bekæmpe deling af seksuelt overgrebsmateriale. Internettet er globalt, og spredning af overgrebsmateriale sker på tværs af landegrænser og jurisdiktioner. AnmeldDet samarbejder med relevante aktører i hele verden, som alle spiller en rolle i bekæmpelse af seksuelt misbrug af børn. Det internationale samarbejde foregår blandt andet via INHOPE, som er et globalt netværk, der består af 54 civile hotlines fra over 50 lande. INHOPE-netværket arrangerer konferencer og kompetenceudvikling for medlemmerne, og samtidig kan hotlines i netværket deltage i såkaldt *peer-to-peer*-træning med besøg hos andre hotlines for erfaringsudveksling og inspiration.

Vigtigst af alt giver medlemskabet af INHOPE adgang til deres platform ICCAM². Den giver mulighed for sikker udveksling af links, der fører til ulovligt indhold, mellem medlemslandene. Målet er at være så effektiv som muligt i informationsudvekslingen, så materialet hurtigst muligt kan blive fjernet fra internettet.

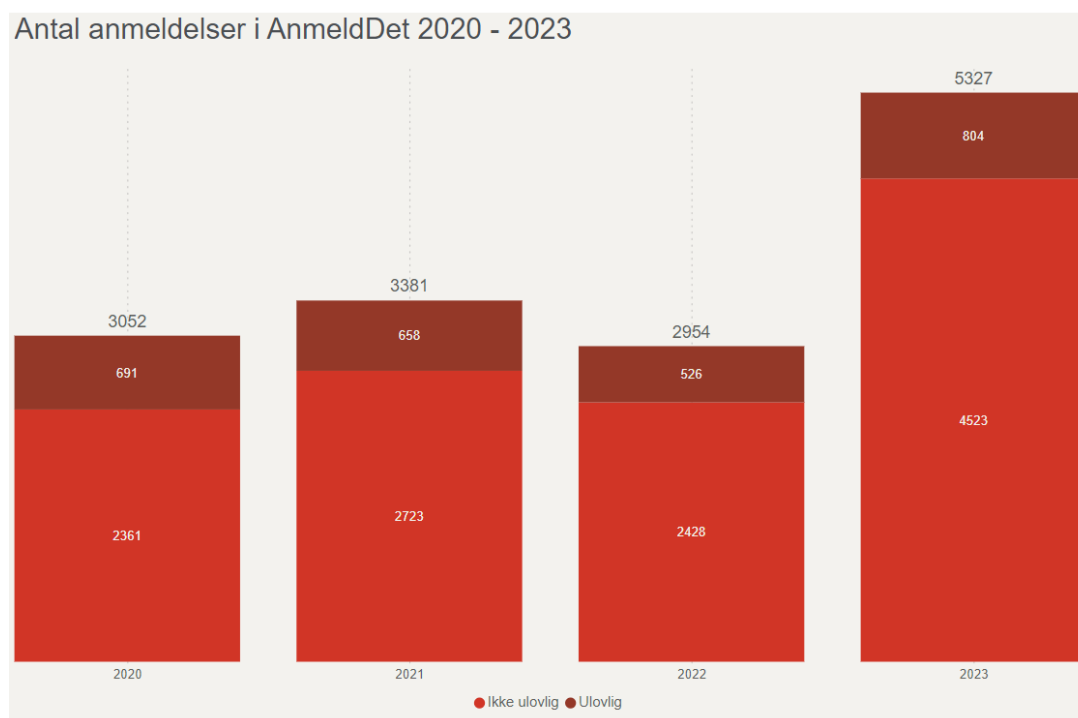
AnmeldDet er også del af et nordisk samarbejde, der hvert år mødes til *Nordic Summit* med hotlines fra Danmark, Sverige, Island og Finland (Norge har ikke en hotline). De nordiske lande har mange ligheder. Både hvad angår lovgivning og de specifikke udfordringer med seksuelt overgrebsmateriale med børn. Det gør det nordiske samarbejde særligt vigtigt i forhold til vidensdeling, politisk fortællerarbejde, forskning og data og analyse.

³ <https://www.interpol.int/Crimes/Crimes-against-children/International-Child-Sexual-Exploitation-database>

Data fra AnmeldDet 2023

I 2023 modtog AnmeldDet 5.327 anmeldelser (figur 2). Én anmeldelse udgøres af et link, som er indsendt af en borger. Hvert link kan indeholde flere hundrede billeder eller videoer, som bliver gennemgået af analysemedarbejdere. Fra 2020 til 2022 modtog AnmeldDet cirka 3.000 anmeldelser årligt. Fra 2022-2023 steg det med cirka 80 procent.

Grunden til stigningen er, at der i 2023 er anmeldt næsten dobbelt så meget ikke-ulovligt materiale som før 2022. Det handler særligt om computergenereret materiale, som borgerne har vurderet til at være ulovligt. Det bliver beskrevet nærmere i afsnittet om særlige tendenser i 2023. Der er også sket en stigning i antallet af anmeldelser om ulovligt materiale, men den er knap så dramatisk. Sammenlagt er andelen af ulovligt materiale faldet, og der er en nedadgående trend fra 2019, hvor andelen af ulovligt materiale var 26 procent for herefter at falde til 18 procent i 2022 og altså 15 procent i 2023.

Figur 2: Anmeldelser 2020 - 2023

Sådan kommer anmeldelserne ind

I 2023 har AnmeldDet primært fået anmeldelser via en webformular³ (5.307). Kun seks anmeldelser blev modtaget gennem ICCAM. Det sker, når andre internationale hotlines vurderer, at materialet er lokaliseret i Danmark. Derudover blev 14 anmeldelser oprettet af medarbejderne på AnmeldDet. Det sker typisk, når det anmeldte link ikke fører direkte til ulovligt materiale, men der er andet relevant materiale på websiden. Når man sammenligner det tal med andre internationale hotlines, er det

generelle billede, at de finder væsentligt mere materiale gennem proaktivt arbejde, fremfor primært at arbejde ud fra anmeldelser fra offentligheden.

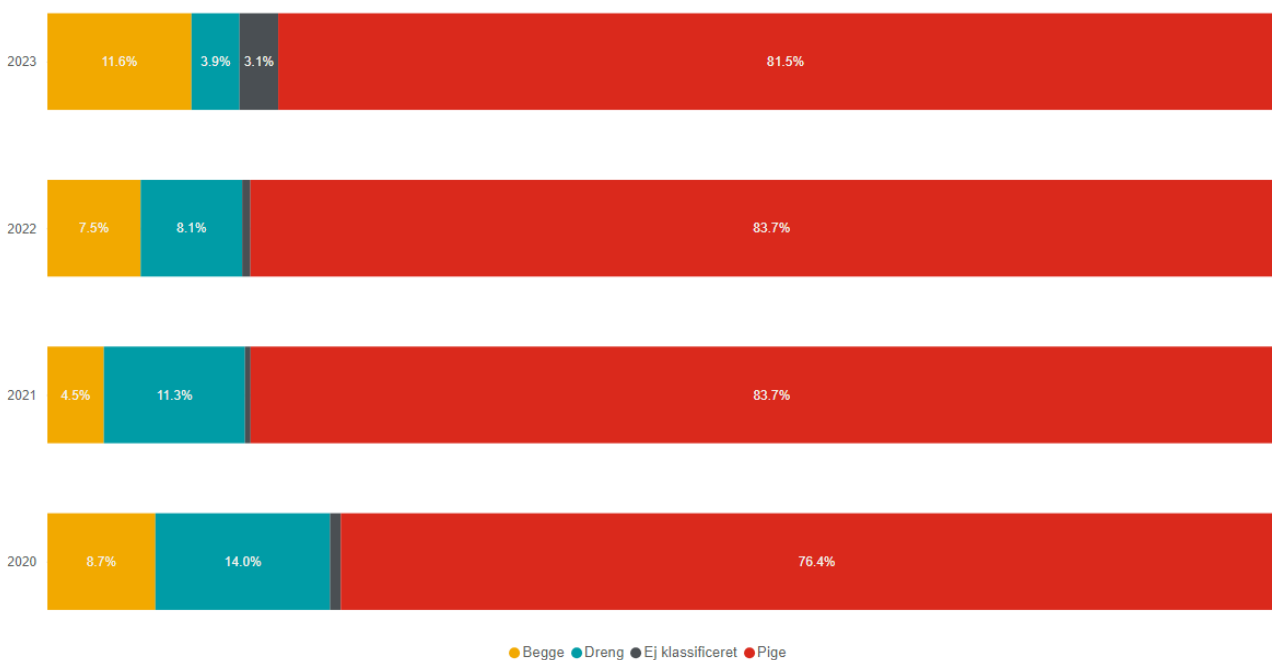
Her kommer materialet fra

Næsten alt materiale i 2023 blev modtaget via normale websider (5.315) med kun få fra fora (10) eller banner- reklamesites (2). Fora er websider, der udelukkende består af et debatforum, hvor deltagere kan dele og diskutere materiale.

Kønsfordeling

81,5 procent af materialet fremstiller piger (figur 3). Kun cirka fire procent er udelukkende med drenge, og i cirka 12 procent af materialet optræder begge køn. Den fordeling har været stabil over de seneste fem år.

Procentvis fordeling af køn i ulovlige anmeldelser 2020 - 2023

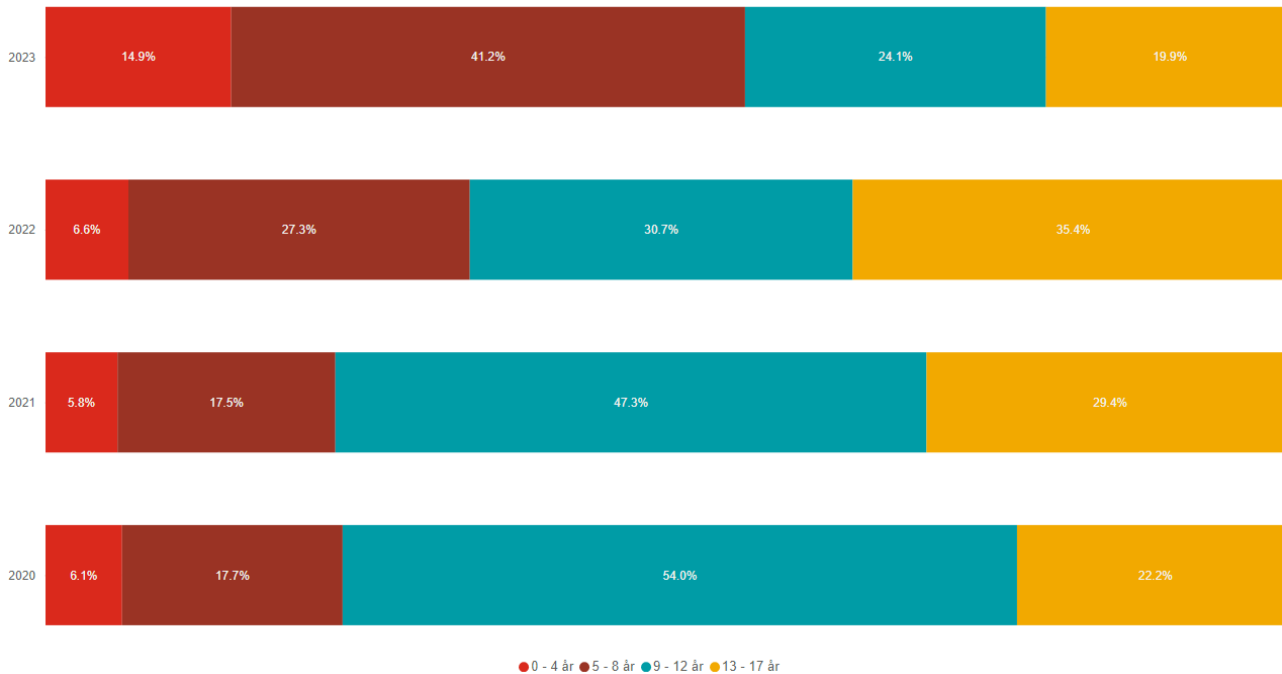

Figur 3: Kønsfordeling i anmeldelser

Aldersfordeling

AnmeldDet vurderer, at 14,5 procent af børnene i det ulovlige materiale er 0-4 år. 40 procent er 5-8 år, 23,5 procent 9-12 år og 19,5 procent 13-17 år (figur 4). I tre procent af tilfældene kunne alderen ikke vurderes. Det betyder altså, at der i mere end halvdelen af det ulovlige materiale var børn under otte år (56 procent). Det er en signifikant ændring fra perioden 2019-2022, hvor de to grupper 0-4 og 5-8 år var cirka 33 procent. (figur 4). Forklaringen på stigningen ligger i en nyere trend, nemlig ICAP-materiale (Internet Child Abuse Pyramid).⁴

Procentvis aldersfordeling 2020 - 2023

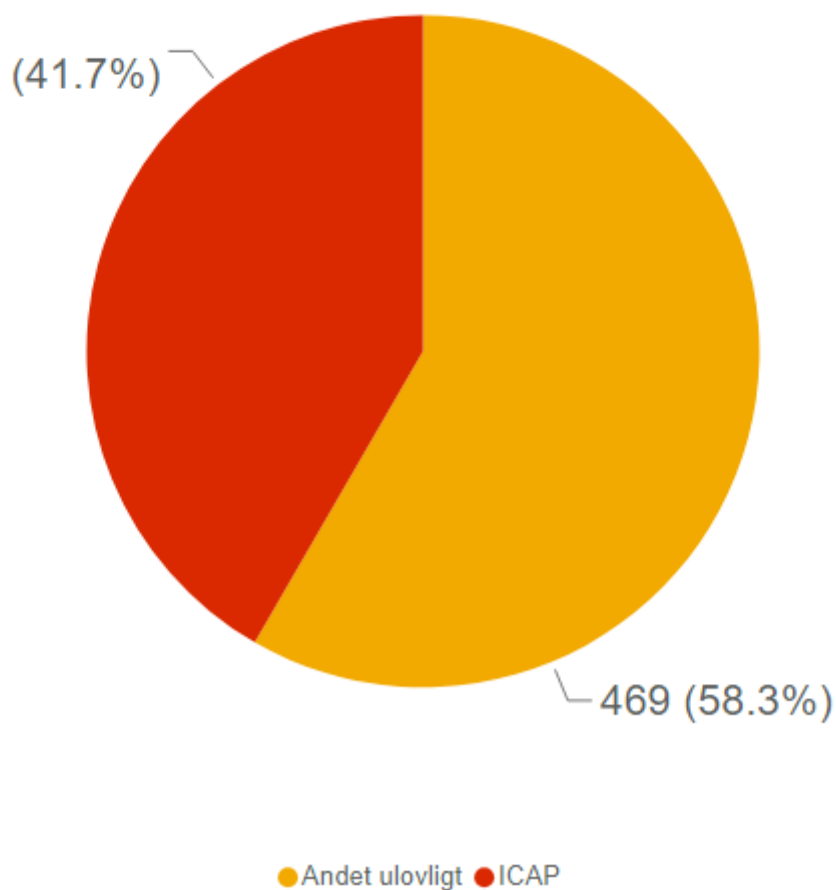
Figur 4: Aldersfordeling i anmeldelser

ICAP – ny trend med gamification af overgrebsmateriale

I slutningen af 2022 og gennem hele 2023 har vi i stigende grad set ulovligt materiale delt på en ny måde på internettet. Det sker på såkaldte *ICAP-sider* (Internet Child Abuse Pyramid). På disse sider bliver brugerne opfordret til at dele overgrebsmateriale med børn ved at spamme eller sprede links på en lang række forskellige platforme særligt på sociale medier og i diverse chatrum. ICAP-sider opererer med en slags pointsystem, hvor brugerne modtager point hver gang, de klikker på de såkaldte *invite-links*, der bliver delt bredt. I andre sammenhænge er den metode kendt som pyramidespil. Det er gamification af CSAM-delning, som vi ikke tidligere er stødt på. Points giver brugeren mulighed for at købe adgang til mere alvorligt materiale (for eksempel med yngre børn) og tilskynder altså brugerne til at dele materialet så meget som muligt⁵. Fælles for materialet er, at det er af meget grov karakter og generelt indeholder meget små børn. Fordi det bliver delt bredt, er det desuden en stor risiko for, at offentligheden, også børn og unge, uforvarende støder på materiale, de ellers aldrig ville se. Hele systemet tilskynder brugerne til at dele links, der hvor der er størst chance for at få klik, og det ses derfor ofte på mainstreamplatforme som for eksempel Discord eller X (tidligere Twitter). ICAP-materiale har typisk form af GIFs, der afspiller en række korte videoklip efter hinanden, og man bliver som seer derfor introduceret til en bred vifte af ulovligt materiale på meget kort tid. Det kan være særligt belastende for ufrivillige seere.

I 2023 udgjorde ICAP-materialet 42 procent af alt ulovligt materiale (335 anmeldelser) (figur 5). Det er en trend, der har været i stærk udvikling, og den ser ud til at fortsætte i 2024.

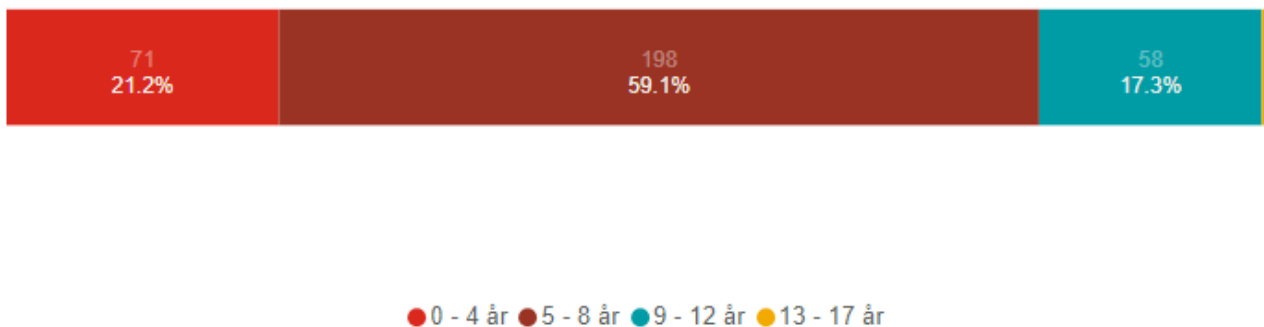
ICAP i forhold til andet ulovligt materiale

Figur 5: ICAP og andet ulovligt materiale

Det særlige for ICAP-materialet er, at børnene generelt er meget små. 21,2 procent af materialet indeholder børn fra 0-4 år, 59,1 procent 5-8 år, 17,3 procent 9-12-år og kun cirka 3 procent med børn og unge på 13-17-år (figur 6). 80 procent af ICAP-siderne indeholder altså materiale med børn på otte år eller under. Her adskiller ICAP-materialet sig fra de samlede ulovlige anmeldelser (figur 3), hvor cirka 56 procent var otte år eller under.

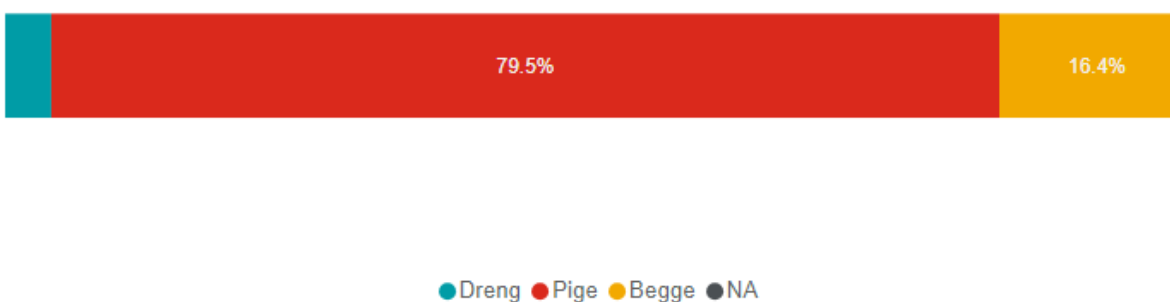
ICAP Aldersfordeling

Figur 6: ICAP Aldersfordeling

Kønsfordelingen i ICAP-anmeldelser følger det generelle billede i ulovligt indhold (figur 7). Dog er der en lidt større andel i indhold, der indeholder begge køn. Det skyldes højst sandsynligt formatet på ICAP, hvor forskellige videoklip spilles efter hinanden i en GIF.

Kønsfordeling i ICAP materiale

Figur 7: ICAP Kønsfordeling

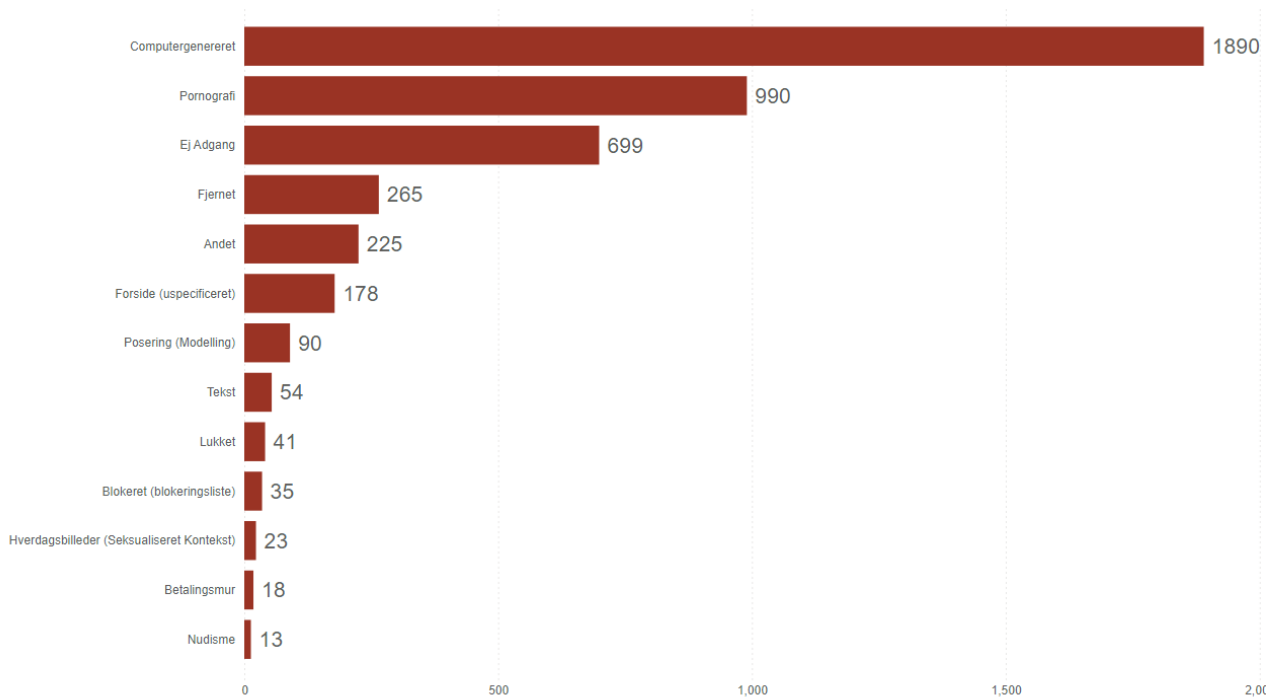
Ikke ulovligt materiale

Fra starten af 2023 har AnmeldDet klassificeret *ikke ulovligt* materiale mere i dybden end tidligere. De forskellige kategorier kan kort opsummeres sådan her:

- **Computergenereret.** Indeholder virtuelt materiale. Det bliver forklaret yderligere i afsnittet om CSEM.
- **Pornografi.** Som oftest indhold med voksne, der ser unge ud, groft pornografisk indhold eller andet indhold, som anmelderen finder upassende.
- **Ej adgang.** Sider, vi ikke kan komme ind på, ofte grundet en manglende referer-url.
- **Fjernet.** Materialet er fjernet fra siden.
- **Forside (uspecificeret).** For eksempel forsiden af et forum, der meget vel kan indeholde ulovligt materiale, men da det ikke figurerer på forsiden, er denne ikke ulovlig.
- **Posering.** Børnemodeller, forklaret yderligere i efterfølgende afsnit om CSEM.
- **Tekst.** Sider, der udelukkende indeholder links eller tekst, hvilket ikke er ulovligt.
- **Lukket.** Sider, der er lukket.
- **Blokeret (blokeringsliste).** Sider, der allerede er på blokeringslisten. Da det betyder, at disse er ulovlige, vil denne kategori bruges på urls, der er blokeret, men hvor det ulovlige indhold ikke længere figurerer på siden.
- **Hverdagsbilleder (seksualiseret kontekst).** Hverdagsbilleder, der figurerer på sider med pornografisk indhold, forklaret yderligere i efterfølgende afsnit om CSEM.
- **Betalingsmur.** Vi må ikke betale for at komme ind på sider, og der vil derfor være tilfælde, hvor vi ikke kan komme forbi en eventuel betalingsmur.
- **Nudisme.** Medier fra nudistlejre eller lignende.
- **Andet.** Passer ikke i nogle af ovenstående.

Fordelingen af disse kategorier kan ses i figur 8. De klart største kategorier var computergenereret materiale med 41,8 procent (1.890) af de samlede ikke ulovlige anmeldelser og pornografi med 21,9 procent (990). Herefter kommer materiale, vi ikke har kunnet få adgang til (15.5 procent, 699). Det skyldes som regel, at disse sider kræver en særlig referer-url eller et password, som vi ikke kender. Herefter er der et relativt stort fald til de resterende 11 kategorier, der samlet kun udgør cirka 20 procent af de ikke ulovlige anmeldelser.

Ikke ulovligt materiale - Fordelt på kategorier

Figur 8: Ikke ulovlige anmeldelser

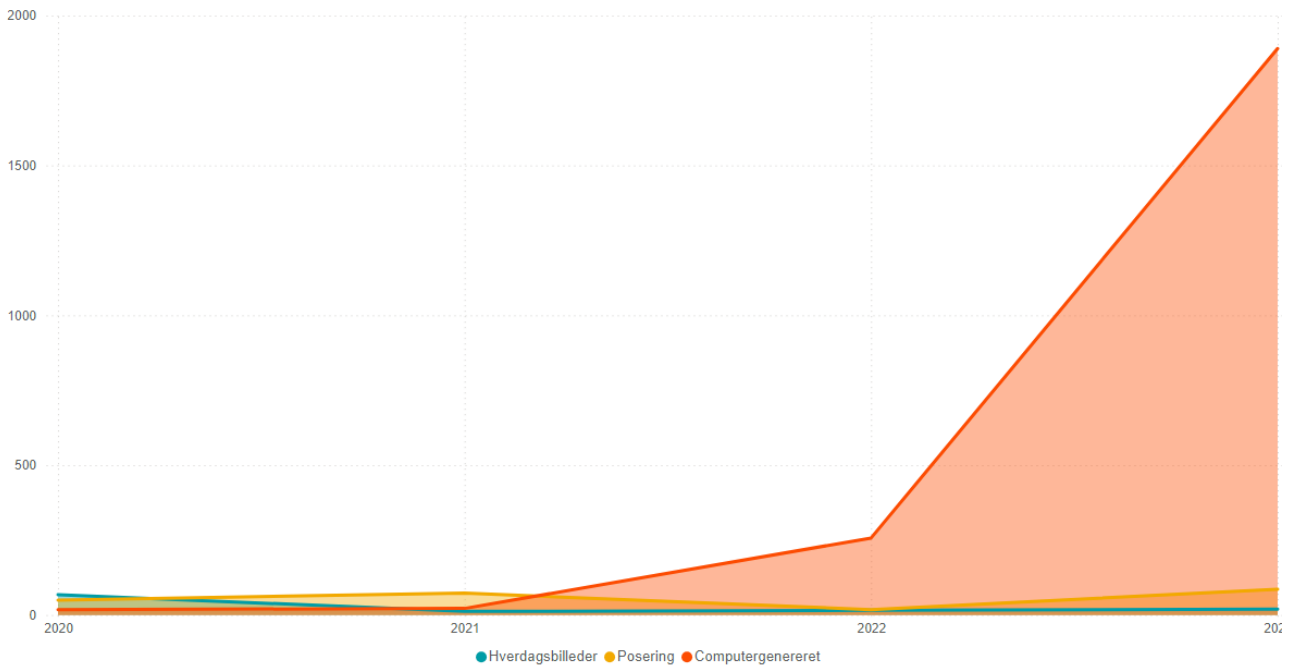
CSEM

I december 2023 udgav Red Barnet notatet *Forslag til skærpet lovgivning om seksuelt krænkende materiale med børn*⁶. Det var resultatet af et særligt fokus på CSEM (child sexual exploitation material), herunder særligt kategorierne: *posering*, *hverdagsbilleder i en seksualiseret kontekst* og *animation*. For at identificere eventuelle mangler i den nuværende lovgivning, blev der sat en undersøgelse i gang af alt det materiale, der blev klassificeret som *ikke ulovligt*. Notatet var netop resultat af den undersøgelse. Anmeldt ændrede klassifikationsprocedure for at have stærkere data på området og undersøgte andre EU-landes lovgivning på området. Med udgangspunkt i alt det, vurderede Red Barnet, at straffelovens manglende dækning er problematisk af flere årsager:

1. Utilstrækkelig lovgivning har den konsekvens, at der ikke bliver taget hensyn til børns ret til beskyttelse mod seksuelle krænkelse.
2. Manglende lovhjemmel medfører, at materialet ikke bliver fjernet fra websider og ligger frit tilgængeligt.
3. Manglende kriminalisering af materialet medfører, at det som udgangspunkt ikke kan danne baggrund for politiets efterforskning af seksuelle krænkelse og overgreb på børn og unge, og derfor kan gerningspersoner ikke stilles til ansvar

Figur 9 viser fordelingen af de kategorier, der har fyldt særligt i vores fokus på CSEM i 2023. Her bliver det tydeligt, at animation er steget markant.

CSEM Kategorier 2020 - 2023

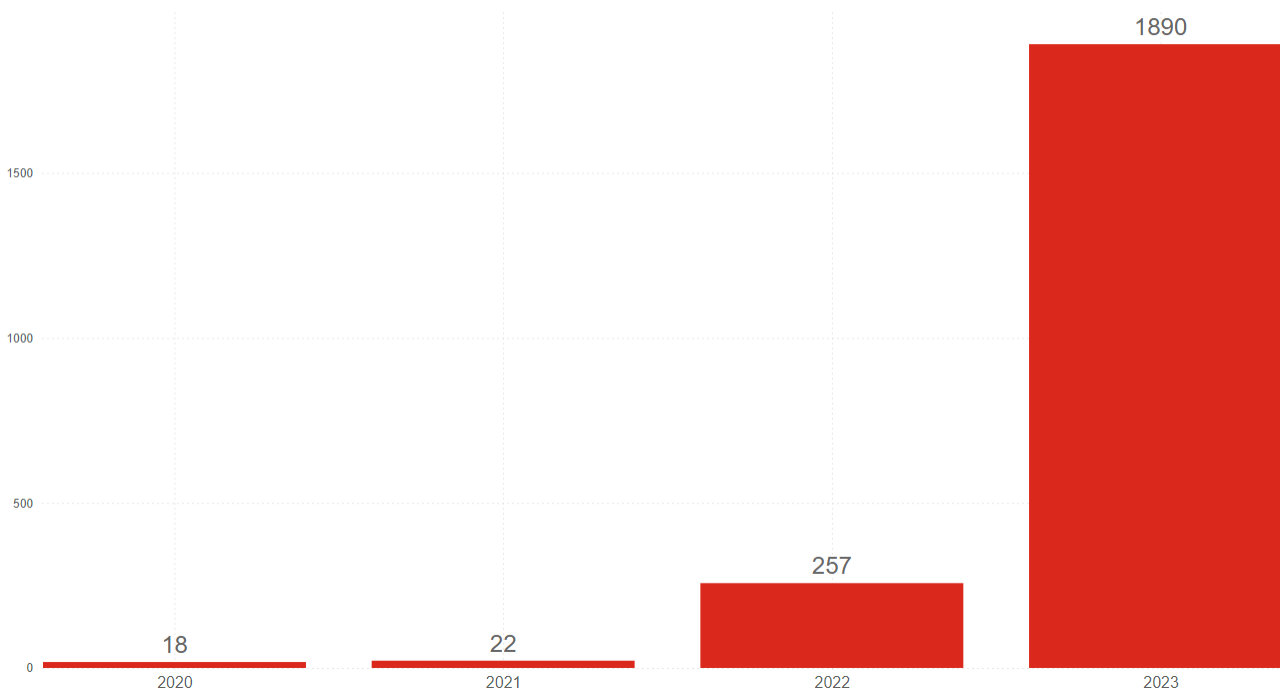

Figur 9: CSEM-fordeling

Computergenereret materiale

Kategorien 'computergenereret overgrebsmateriale' dækker over billeder eller videoer med børn, der indgår i seksualiserende aktiviteter og kontekster, men som er skabt med kunstig intelligens eller animationssoftware. I en del af materialet fremstår børnene meget livagtige i forhold til for eksempel proportioner, lokation, detaljegraden af hudstruktur, hår etc. Materialet er karakteriseret ved, at det ligner overgrebsmateriale med virkelige børn (CSAM), selvom det står klart, at der ikke er tale om et virkeligt barn. En anden del af materialet viser billeder eller videoer med animerede ikke livagtige børn, der indgår i seksualiserende kontekster. I dette materiale fremstår børnene med ikke-virkelighedstro proportioner og for eksempel mangaøjne, alfevinger eller enhjørningehorn .

Vi har i 2023 oplevet en voldsom stigning i materiale, der klassificeres som animation (figur 9 og 10). Ud af 4.523 anmeldelser af ikke ulovligt materiale i 2023, blev 42 procent klassificeret som computergenereret. Antallet er således syvdoblet fra 2022 til 2023. Antallet af anmeldelser klassificeret som animation lå på henholdsvis 18 i 2020, 22 i 2021, 257 i 2022 og steg i 2023 til 1.890 anmeldelser af computergenereret materiale.

Figur 10: Computergenereret materiale

Poseringsbilleder

Kategorien 'poseringsbilleder' dækker over billeder og videoer, der udstiller børn på en seksualiserende og krænkende måde. Det er for eksempel billeder af børn, hvor påklædning og positur giver tydelige seksuelle associationer. En del af billedmaterialet bærer præg af at være produceret professionelt. Det har høj billedkvalitet og er optaget i studielignende rammer med brug af for eksempel baggrunde, kostumer, rekvisitter, lysætning. En anden del af materialet bærer præg af at være produceret i private og mere amatøragtige rammer, for eksempel i en stue, et badeværelse, et soveværelse eller en have, og fremstår mindre "opstillet" og med varierende billedkvalitet.

I langt størstedelen af materialet er børnene positioneret på en tydeligt seksualiseret måde, for eksempel på alle fire, svajende ryg med fremskudt bryst og numse, trutmund, spredte ben, genstande i munden, for eksempel slikkepinde eller bananer. De fleste af børnene er iført lingerie, for eksempel hofteholdere, bh, selvsiddende strømper, lak- og læderundertøj og stiletter, og de er ofte stilet med makeup etc. Derudover holder en del af børnene seksualiserede rekvisitter, som for eksempel håndjern og pisk. I en stor del af materialet er der et tydeligt fokus på børnenes kønsdele, men der er lavet en bevidst tildækning med for eksempel lingerie, rekvisitter, korslagte ben eller barnets hænder. Materialet kan også være redigeret, så børnenes nøgne kønsdele er dækket af emojis, for eksempel smileys, hjerter, stjerner eller lignende.

I den data, som Red Barnets tjeneste AnmeldDet har indsamlet i forbindelse med analysen af poseringsbilleder, er der udelukkende afbilledet piger under 18 år med en overrepræsentation af piger, som vi vurderer, er mellem 9 og 17 år gamle

Billeder sat i en seksualiserende kontekst

Kategorien 'billeder sat ind i en seksualiserende kontekst' dækker over neutrale billeder og er i udgangspunktet ikke seksualiserede billeder af børn. Det er for eksempel hverdags- eller ferie billeder af børn, som er i gang med almindelige børneaktiviteter. Billederne er sandsynligvis taget for at dokumentere et mindeværdigt øjeblik. Det kan være billeder af børn på en strand eller fra en gymnastikopvisning, badesituationer eller børn i en nudistkontekst.

Denne type billeder optræder i flere forskellige seksualiserende kontekster på forskellige platforme. De fleste billeder omfatter børn, der er afbilledet i potentielt kompromitterende situationer eller positioner. For eksempel har de spredte ben eller er nøgne. Red Barnets rådgivningstjeneste SletDet Rådgivningen modtager også konkrete henvendelser fra børn, som oplever, at deres private hverdagsbilleder bliver misbrugt ved at blive placeret i en seksualiserende kontekst.

Fælles for materialet er, at billederne er taget ud af deres oprindelige kontekst, for eksempel fra et socialt medie, og sat ind i en ny og seksualiserende kontekst på websider, der har et eksplicit seksuelt indhold, for eksempel pornografiske websider, hvor billederne blandes med det pornografiske materiale. Billederne kan også fremgå på erotiske websider, der sælger sexlegetøj og lignende eller deles i lukkede fora til mennesker med seksuel præference for børn, blive brugt som profilbilleder eller til angivelse af alderspræference på fora, der omhandler seksuelle overgreb mod børn.